

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 9P/241/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112219032
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Lečko
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2014:5112219032.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred samosudcom JUDr. Branislavom Lečkom, vo veci starostlivosti o maloletého D. D., nar. XX. X. XXXX, trvalé bydlisko H. A. Č.. XXX, občana Slovenskej republiky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom - Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Bytča, syna matky R. O., nar. XX. X. XXXX, trvalé bydlisko H. A. Č.. XXX, občianky Slovenskej republiky a otca A. D., nar. XX. X. XXXX, trvalé bydlisko G. - D., Z.. D. Č.. XX, právne zastúpeného JUDr. Ivetou Ďurčateľovou, advokátkou so sídlom v Martine, o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa, na Okresnom súde Žilina dňa 28. 2. 2014, takto

rozhodol:

Súd z v y š u j e výživné otca A.Ó. D., nar. XX. X. XXXX, pre maloletého D. D., nar. XX. X. XXXX, zo sumy 50 (päťdesiat) EUR:

- s účinnosťou od 1. 6. 2012 do 30. 6. 2013 na sumu 80 (osemdesiat) EUR,
- s účinnosťou od 1. 7. 2013 do 31.8.2013 na sumu 85 (osemdesiatpäť) EUR,
- s účinnosťou od 1.9.2013 do 30.1.2014 na sumu 90 (deväťdesiat) EUR,
- s účinnosťou od 1.2.2014 na sumu 100 (sto) EUR mesačne,

ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky maloletého dieťaťa.

N e d o p l a t o k na výživnom za obdobie od 1. 6. 2012 do 28. 2. 2014 vo výške 710 EUR súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 35 (tridsaťpäť) EUR, splatných spolu s bežným výživným, k rukám matky maloletého dieťaťa, pod následkom straty výhody splátok.

Týmto rozsudkom sa m e n í rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 17. 4. 2009, č. k. 15 P 79/2009-127, v časti určeného výživného pre maloletého D. D..

o d ô v o d n e n i e :

Podaním zo dňa 29. 5. 2012, ktoré bolo doručené Okresnému súdu Žilina dňa 31. 5. 2012, sa matka domáhala, aby súd zvýšil výživné na maloletého zo sumy 50 EUR na sumu 200 Eur mesačne.

Matka návrh na zvýšenie výživného odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Žilina, č. k. 15P 79/2009-127 zo dňa 14. 7. 2009, právoplatným dňom 5. 9. 2009, bolo zvýšené výživné otca na maloleté

dieťa zo sumy 1000,- Sk mesačne na sumu 50 Eur mesačne. Maloletý navštevuje 3. ročník Liečebno-výchovného sanatória v Nitre - Kynek. Jeho zdravotný stav je dobrý. Matka má ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Je nezamestnaná, stará sa o svoju matku a je poberateľkou príspevku v starostlivosti o blízku osobu v sume 194 Eur. Otec maloletého pracuje ako SZČO, dieťa nenavštevuje, nezaujímajú sa oň.

Otec sa k návrhu matky vyjadril podaním doručeným súdu dňa 11. 7. 2012, v ktorom uviedol, že nesúhlasí so zvýšením výživného na maloletého, nakoľko od posledného zvýšenia výživného mu nie sú známe žiadne okolnosti, pre ktoré by sa malo výživné zvýšiť. Jeho finančná situácia je momentálne veľmi zlá, nemá prácu ako živnostník, býva u svojich rodičov, ktorí mu prispievajú na živobytie a všetko s tým súvisiace. Pokiaľ mu to finančná situácia dovoľovala, s pomocou svojej matky syna pravidelne navštevoval, chodil s ním na dovolenky a časť prázdnin spolu strávili na chate u jeho rodičov. Navštevoval ho každý deň aj na psychiatrickej klinike v Martine, ako aj v Kremnici. Tieto skutočnosti mu matka maloletého zamlčala, čo sa dozvedel až vtedy, keď sa o maloletého zaujímal. V súčasnosti, keď je umiestnený v Nitre, mu jeho finančná situácia nedovoľuje chodiť za synom, pretože nemá prostriedky na cestovné. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol ponechať výživné v sume 50 EUR mesačne. Keď sa jeho finančná situácia aj s pomocou úradu práce upraví, výživné bude môcť platiť pravidelne a doplatí aj zameškané výživné.

Matka maloletého dieťaťa vo výpovedi na pojednávaniach uviedla, že naposledy bolo určené výživné rozsudkom Okresného súdu Žilina 9C 25/2007 vo výške 1000 Sk, následne zvýšené rozsudkom OS Žilina 15P 79/09 zo dňa 14.7.2009 na sumu 50 EUR. V 10. mesiaci roku 2012 zaplatil otec výživné 20 EUR, potom už výživné nezaplatil a je jej vyplácané náhradné výživné 50 EUR od 1. 1. 2012. Na otca podala trestné oznámenie a bolo voči nemu vedené trestné stíhanie. Výživné chce zvýšiť späť, od 1. 1. 2012.

V roku 2009 začal maloletý chodiť do 1. triedy základnej školy. Prvý aj druhý ročník základnej školy chodil vo H. A.. V treťom ročníku druhý polrok, teda od januára 2012, nastúpil do Liečebno-výchovného sanatória v Nitre, kde chodil preto, lebo mal poruchy správania. Do Nitry chodil do júna 2013. V septembri 2013 nastúpi do 5. ročníka Základnej školy vo H.L. A.. Chodil do ZŠ H. A. - ústredie, kde mal problémy so správaním. Riaditeľka jej poradila, aby začal chodiť do ZŠ H. A. - B.. Ide o základnú školu, kde sú integrované deti, ktoré prišli z detských domov, je ich tam menej. Škola je od bydliska vzdialená asi 10 km, preto musí chodiť do školy autobusom, čo bude stáť asi 20 EUR.

Mesačné náklady v súvislosti s jeho umiestnením do Nitry boli nasledovné: ubytovanie 15 EUR, strava od 70 do 80 EUR, hygienické a iné základné potreby 5 EUR, oblečenie 40 EUR, vreckové 5 EUR, náklady na lieky 2 - 3 EUR. Synovi posielala balíky každé dva mesiace jeden - sladkosti a ovocie v celkovej hodnote 15 EUR. 1. 6. 2012 synovi kúpila okuliare v hodnote 34 EUR a 4. 1. 2013 synovi vymieňali sklíčka za 29 EUR. Iné výdavky so synom, keď bol v škole, nemala. Syn chodil domov iba na letné, veľkonočné, jaré, vianočné prázdniny.

V roku 2012 bol syn u matky dva mesiace cez letné prázdniny, cez zimné prázdniny asi 3 týždne, cez jaré prázdniny 1 týždeň a Veľkonočné sviatky celý týždeň. Teraz je od 26. 6. 2013 u nej doma.

Keď je syn doma, má s ním nasledovné mesačné výdavky: strava asi 100 až 120 EUR, hygienické a iné základné potreby 10 EUR, oblečenie 40 EUR, lieky 2 až 3 EUR. V septembri 2013 synovi kúpila školské potreby za 50 EUR, knižku na angličtinu 17 EUR, ZRPŠ 15 EUR, chodí na dva krúžky - Počítačový relax - 7,50 EUR na pol roka a Mladý bádateľ 7,50 EUR na pol roka.

Venuje sa futbalu, pred tromi týždňami začal chodiť na tréningy. Kúpila mu kolieskové korčule za 50 EUR. Iné aktivity, s ktorými by mala spojené výdavky, nemá.

V roku 2009 poberala opatrovateľský príspevok na matku vo výške 200 EUR. Poberá náhradné výživné vo výške 50 EUR, rodinné prídavky vo výške 23 EUR. Iný príjem nemá. Je nemajetná. Jej zdravotný stav

je dobrý. Má dvojizbový byt v osobnom vlastníctve. V byte býva ona, syn a manžel. Manželstvo uzavrela dňa 23. 6. 2012. S manželom má 5-ročné dieťa. Iné vyživovacie povinnosti nemá. Manžel je živnostník a jeho čistý mesačný príjem je okolo 1000 EUR. Iný príjem nemá. Manžel má jednu vyživovaciu povinnosť voči dcére z predchádzajúceho manželstva, ktorá s nimi býva v spoločnej domácnosti.

Od roku 2009, keď bolo určené naposledy výživné, sa zmenili nasledovné skutočnosti: uplynula doba viac ako 4 roky, syn fyzicky aj psychicky vyspel, zvýšili sa nároky na jeho výchovu a výživu. Jej príjem sa nezmenil. Zmenil sa len jej osobný stav. Vydala sa. Maloletá dcéra sa narodila ešte pred zvýšením výživného na maloletého. Zvýšili sa životné náklady. V čase vyhlásenia rozsudku o zvýšení výživného, maloletý syn ešte nenavštevoval základnú školu.

Počas letných prázdnin v roku 2013 bol syn dva týždne u starých rodičov otca a u otca, ktorý býva s rodičmi a cez Vianoce bol u otca 10 až 12 dní. Inak sa so synom nestretáva. Dva roky mu už nič nekúpil.

Otec maloletého dieťaťa vo výpovedi na pojednávaní uviedol, že naposledy bolo určené výživné pre maloletého na sumu 50 EUR v roku 2009. Toto výživné neplatí riadne a včas, lebo nemá príjmy.

V roku 2009 si privyrábal brigádnicky a na výšku príjmu si už nepamätá.

V rokoch 2010 - 2012 si takisto privyrábal brigádnicky - stavebné práce, priemerne si zarobil do 200 EUR mesačne.

Od januára 2013 sa zamestnal v riadnom pracovnom pomere cez agentúru McRoy ako operátor výroby na lise, mal zarobiť v hrubom cca 400 EUR. Po 10 dňoch mal úraz, seklo ho v krížoch, keď dvíhal plechy, ale nebolo to uznané ako pracovný úraz. Od januára 2013 až do júna 2013 bol práceneschopný, vo februári dostal nemocenské 197 EUR, ďalšie mesiace v priemere asi 200 EUR. Iný príjem nemal.

Od júla do polovice augusta 2013 bol dobrovoľne nezamestnaný, nebol evidovaný na úrade práce. V polovici augusta sa zamestnal v pracovnom pomere pre agentúru Centralwork. Pracoval v Prahe v sklade LEGO, a to do konca októbra 2013, jeho príjem bol do 8000 Kč. Skončila skúšobná doba a bol s ním skončený pracovný pomer pre nadbytok ľudí. Od novembra je bez práce, nezaevidoval sa na úrade práce. Nepoberá žiadne dávky. Nezaevidoval sa preto, lebo sa snaží nájsť si prácu.

Býva v bytovke s rodičmi, je to 4-izbový byt. Býva tam otec so svojimi rodičmi a s jeho dospelou dcérou, ktorá nadobudla dospelosť pred 3 rokmi. Od júna 2012 je nezamestnaná. Vtedy skončila aj jeho vyživovacia povinnosť voči nej.

Mesačne platí za bývanie rodičom asi 100 EUR, na stravu vynaloží 200EUR, za oblečenie 10 EUR, hygienické a iné základné potreby 5 EUR, telefón 10 EUR mesačne. Výživné už neplatí 18 mesiacov. Iné výdavky nemá.

Jeho zdravotný stav je dobrý. Má stredné odborné učilište s maturitou - odbor elektromechanik. V tejto oblasti pracoval asi 4-5 rokov. Potom bol prepustený. So synom sa stretáva asi 4 razy do roka. Keď je u neho, tak mu niekedy kúpi oblečenie, za rok mu kúpi veci asi za 50 EUR.

Svoje výdavky, ktoré sú vyššie ako príjmy, uhradza tak, že mu rodičia dávajú mesačne asi 80 EUR. Zvyšok rozdielu medzi príjmami a výdavkami hradí tak, že si niekedy krátkodobo privyrobí mesačne asi 60 EUR. Ostatný rozdiel vysvetliť nevedel. Niekedy si ušetrí z brigády. Na úrade práce sa nezaevidoval z dôvodu, že má krátkodobé brigády. Je nemajetný.

Právna zástupkyňa otca vo výpovedi na pojednávaní navrhla vzhľadom na finančnú situáciu otca návrhu matky nevyhovieť. Otec nevlastní žiadny nehnuteľný a huteľný majetok. Býva v rodičovskom dome spolu s rodičmi. Je dlhodobo nezamestnaný resp. bol. Od 02.08.2013 sa mu podarilo zohnať prácu cez personálnu agentúru v Prahe. V čase, od ktorého matka požaduje zvýšiť výživné, bol otec evidovaný na ÚPSVaR v Martine ako nezamestnaný. Jeho príjmy za rok 2011 neboli žiadne, za rok 2012 mal brigády, a to v mesiaci marec, kde zarobil 140 EUR, apríl 380 EUR, júl 250 EUR. Iné príjmy za rok 2012 nemal. V roku 2013 sa mu podarilo zamestnať v januári v spoločnosti McROY Slovakia, kde však v dôsledku pracovného úrazu, ktorý sa mu stal v skúšobnej dobe, s ním rozviazali pracovný pomer. Bol PN od februára 2013 do júna 2013 a jeho príjmy za toto obdobie boli nemocenské dávky vo výške február 197,78 EUR, marec 180 EUR, apríl 220 EUR, máj 2013 200 EUR a jún 2013 110 EUR. Iné príjmy v roku 2013 zatiaľ nemal.

Kolízna opatrovníčka na pojednávaní navrhla návrhu matky vyhovieť. Matka sa riadne a zodpovedne stará o maloletého. Od 24. 2. 2014 maloletý prestúpi do ZŠ H. A. - B.. Matke tak vzniknú náklady na cestovné - 20 EUR mesačne. Ostatné výdavky ostávajú nezmenené.

Súd na pojednávaní vykonal aj listinné dôkazy, preukazujúce predovšetkým príjmy a výdavky matky a otca maloletého dieťaťa, ich majetkové pomery, ako aj náklady spojené s výchovou a výživou maloletého dieťaťa.

Súd sa na pojednávaní oboznámil predovšetkým s obsahom spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 15P 79/2009 a z neho najmä s rozsudkom zo dňa 14.07.2009, č. k. 15P 79/2009-127, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 05.09.2009.

Z uvedeného súdneho spisu vyplýva, že súd zvýšil výživné otca na maloleté dieťa zo sumy 1.000,-Sk mesačne na sumu 50 EUR mesačne. Vychádzal zo skutočnosti, že matka bola v tom čase na materskej dovolenke s maloletou Natáliou. Otec nebol v pracovnom pomere sedem rokov a jeho príjem spočíval len z brigádnickej činnosti, kde si privyrobil od 3.000,- do 5.000,- Sk mesačne. Súd zároveň konštatoval, že otec nevyvíja žiadne úsilie k tomu, aby mal trvalý pracovný pomer.

Matka je poberateľkou:

- náhradného výživného na maloletého D. za rok 2011 celkom v sume 490 EUR, za rok 2012 mesačne v sume 50 EUR,
- prídavku na dieťa za rok 2012 mesačne v sume 45,08 EUR, za rok 2013 mesačne v sume 46,20 EUR,
- peňažného príspevku na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (svojej matky) od júna 2012, a to za obdobie od 01/2012 do 06/2012 mesačne v sume 194,49 EUR, od 07/2012 do 06/2013 mesačne v sume 201,45 EUR a od 07/2013 mesačne v sume 200,61 EUR.

Matka mala so spoločnosťou Index Nosluš podpísanú dohodu o vykonaní práce od 1. 2. 2012 od 31. 12. 2012 s čistou mzdou za obdobie od 02/2012 do 05/2012 celkom v sume 43,35 EUR.

Otec má od 10. 2. 2011 živnostenské oprávnenie na predmet podnikania: prípravné práce k realizácii stavby a dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov.

Za rok 2012 nepodal otec daňové priznanie k dani z príjmu fyzickej osoby za obdobie roku 2012.

Otec bol na úrade práce v evidencii uchádzačov o zamestnanie v období od 12. 9. 2012 do 9. 1. 2013 a vyradený z evidencie z dôvodu zamestnania sa.

Z potvrdenia spoločnosti McROY Slovakia, a.s., vyplýva, že otec bol u nich zamestnaný od 10. 1. 2013 do 14. 2. 2013 s čistou mzdou za 01/2013 v sume 129,83 EUR.

Za obdobie 02/2013 do 05/2013 boli otcovi vyplatené nemocenské dávky celkom v sume 735,10 EUR (priemerne mesačne v sume 183,78 EUR).

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o rodine), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre mal. dieťa možno priznať najdlhšie na dobu 3 rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 120 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len OSP), vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu je súd povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu veci, hoci ich účastníci nenavrhl.

Podľa § 125 OSP a dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Súd vykonal dokazovanie na pojednávaní výsluchom matky, otca, kolíznej opatrovníčky a oboznámením obsahu listinných dôkazov.

Podľa § 132 OSP súd hodnotil dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 154 ods. 1 OSP je pre rozsudok rozhodujúci právny stav, v čase jeho vyhlásenia.

Keďže výživné na maloleté dieťa predstavuje opakujúce sa dávky, súd v súlade s ustanovením § 154 ods. 2 OSP mohol uložiť povinnému povinnosť i na plnenie dávok, ktoré sa stanú zročnými len budúcnosti.

Na úvod súd konštatuje, že nebol oprávnený skúmať výšku pôvodne určeného (zvýšeného) výživného na maloleté dieťa v roku 2009, pretože by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného rozhodnutia.

Súd preto v rámci dokazovania najskôr skúmal, či došlo k zmene pomerov na strane všetkých účastníkov konania, t.j. otca, matky a dieťaťa, a to od predchádzajúcej úpravy výživného do času rozhodovania o návrhu matky na zvýšenie výživného, teda či je vôbec oprávnený vec výšky výživného opätovne prejednať.

Zmena pomerov (ako hmotnoprávny základ pre nové rozhodnutie o výške výživného) nemusí byť podstatná. Na druhej strane musí byť tak závažná (kvalifikovaná), aby bolo možné konštatovať, že pôvodné rozhodnutie pri takto zmenených pomeroch neobstojí. Je potrebné prihliadnuť na rozsah, časové trvanie ale aj všetky ostatné okolnosti, ktoré sa závažnejším spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov, v porovnaní s ich pomermi v čase skoršieho rozhodnutia.

Pri posudzovaní zmeny pomerov súd prihliadol aj na vývoj životných nákladov (objektívna okolnosť) od určenia výšky výživného skorším rozhodnutím, spolu s inými dôvodmi (subjektívnymi okolnosťami na strane účastníkov konania).

Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázaný nasledovný skutkový stav

veci:

K zásadnej zmene pomerov došlo na strane maloletého syna.

Výživné vo výške 50 EUR bolo určené súdom v júli 2009, teda pred necelými 5 rokmi.

Maloletý v septembri 2009 (v čase posledného zvýšenia výživného nebol školopovinný) začal navštevovať 1. ročník základnej školy vo H. A., kde absolvoval aj druhý ročník a prvý polrok 3. ročníka a od januára 2012 začal navštevovať 3. ročník v Liečebno-výchovnom sanatóriu v Nitre, a to až do 26.

6. 2013, odkedy sa nachádza v starostlivosti matky. Od septembra 2013 navštevuje 5. ročník základnej školy vo H. A..

Je samozrejmé, že náklady na výchovu a výživu maloletého významne vzrástli a nezanedbateľne vrástli aj životné náklady. Dieťa fyzicky a psychicky vyspelo, takže jeho oprávnené potreby, najmä na stravu, oblečenie, vzdelávanie sú vyššie. Na uspokojovaní týchto zvýšených potrieb maloletého dieťaťa sa musí podieľať nielen matka, ale aj otec. Matka tieto náklady podrobne popísala a otec ich nenamietal. O ich oprávnenosti a výške nemal súd pochybnosti.

Na strane otca došlo k zmene pomerov v tom, že v čase predchádzajúcej úpravy výšky výživného bol dlhodobo nezamestnaný, následne sa zamestnal, mal príjem z brigádnickej činnosti a niektoré obdobia, bol dobrovoľne nezamestnaný. Podľa jeho vyjadrenia, mu finančne prispievajú aj rodičia,

Na strane matky nedošlo k podstatnej zmene pomerov ohľadom príjmu, nakoľko jej príjem oproti roku 2009 je v podstate rovnaký. Naďalej je poberateľkou príspevku na opatrovanie svojej matky. Iný príjem nemá. U matky došlo k zmene v tom smere, že sa vydala. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu, ktoré sa však narodilo ešte pred posledným zvýšením výživného na maloletého Patrika.

Rodinné prídavky na maloleté dieťa, ktorých poberateľkou je matka, sú štátne dávky určené výlučne deťom, preto ich súd nezahrnul do príjmov matky.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, zmena výšky výživného je možná najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov. Pri zmene pomerov súd vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Na základe vykonaného dokazovania potom súd uzavrel, že oproti stavu, keď súd určil otcovi platiť výživné na maloleté dieťa, došlo k zmene pomerov predovšetkým na strane dieťaťa, a taktiež aj k zvýšeniu životných nákladov.

Následne súd potom, ako mal preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, rozhodoval o zmene výšky výživného, ktoré je povinný platiť otec dieťaťa k rukám matky.

Vyživovacia povinnosť rodičov k maloletému dieťaťu (miera tejto povinnosti) má kvalitatívnu a kvantitatívnu stránku. Kvalitatívna stránka je u obidvoch rodičov v zásade rovnaká. Rozdiely v kvantite sú určované v závislosti od schopností, možností a majetkových pomerov každého rodiča, ktoré sa posudzujú individuálne. Tieto kritéria súd skúmal u obidvoch rodičov napriek tomu, že výživné sa určovalo len voči jednému z nich.

Napriek tomu, že právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov voči maloletému dieťaťu nie je postavená na tzv. „objektivizácii výživného“, súd vychádzal pri určení výšky výživného (aj pri úprave výšky výživného) zo všeobecných kritérií, a to:

- odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa,
- schopností, možností a majetkové pomery rodičov,
- práva dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni každého rodiča a súčasne
- prihliadol na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará,

ktoré posúdil a vyhodnotil na základe vykonaného dokazovania.

Súd pri určovaní vyživovacej povinnosti prihliadol aj na to, že dieťa žije s matkou v spoločnej domácnosti, ktorá sa oň osobne stará. Otec sa s dieťaťom stretáva minimálne (počas letných a vianočných prázdnin).

Z vykonaného dokazovania teda vyplynula taká zmena pomerov, ktorá odôvodnila novú, zásadnejšiu úpravu výšky výživného, pretože:

- od poslednej úpravy výživného uplynulo takmer päť rokov,
- životné náklady dieťaťa od poslednej úpravy výživného v podstatnej miere vzrástli,
- otec si svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť ani v rozsahu 50 EUR neplní riadne, v dôsledku čoho je matke vyplácané náhradné výživné a taktiež bolo voči otcovi vedené trestné konanie,
- neposkytuje maloletému dieťaťu takmer žiadne vecné plnenia a stretáva sa s ním minimálne.

Matkine základné výdavky pre maloletého, ktoré sa pravidelne opakujú, vzrástli priemerne cca o 100 EUR mesačne (sčasti rozdielne podľa toho, či dieťa bolo u matky, alebo v liečebno - výchovnom zariadení, podľa vyjadrenia matky. Súd sa s takýmto primeraným nárastom potrieb maloletého dieťaťa stotožnil.

Otcov zdravotný stav je dobrý, inú vyživovaciu povinnosť nemá. Je vyučený elektromechanik s niekoľkoročnou praxou v odbore. V rokoch 2010 až 2012 predstavoval jeho mesačný príjem sumu cca 200 EUR (príjem z brigád). V januári 2013 bol zamestnaný, pričom s ním bol skončený pracovný pomer v skúšobnej dobe. Od februára 2013 do júna 2013 bol práceneschopný a za uvedené obdobie poberal dávky nemocenského v priemere v sume 183,78 EUR. Rodičia mu prispievajú sumou mesačne okolo 80 EUR. Zároveň sa otec vyjadril, že rodičom prispieva na bývanie sumou 100 EUR, ktoré vyjadrenie vyznieva špekulatívne v snahe vyhnúť sa zvýšeniu vyživovacej povinnosti. Otec teda príjem má.

Súdu je známa veľmi nepriaznivá situácia na trhu práce, avšak otec musí vyvinúť väčšie úsilie, pri hľadaní zamestnania, aby si mohol plniť svoju zákonnú povinnosť prispievať na výživu svojho syna. Aj keď funkciou súdu je poskytovať nestrannú ochranu subjektívnym právam účastníkom konania, a nie ich vychovávať k lepšiemu životu (pokúšať sa vytvoriť skutkový stav, aký by súd považoval za vhodný pre osobný život účastníkov), predsa len apeluje na otca, aby bol pri hľadaní vhodného zamestnania iniciatívnejší. Tak, aby mal pravidelný príjem, z ktorého by si mohol plniť zákonnú vyživovaciu povinnosť (formou aspoň mesačnej platby), keď sa už inak o dieťa nestará, resp. minimálne. Možno konštatovať, že prístup otca k plneniu vyživovacej povinnosti nie je zodpovedný. Výživné neplatí, so synom sa stretáva minimálne a len niekedy mu kúpi oblečenie.

Otcovi musí byť zrejmé, že výživné vo výške 50 EUR (ktoré ani neplatí), nemôže v potrebnom rozsahu pokrývať oprávnené potreby syna.

Podľa názoru súdu, schopnosti, možnosti otca, mu umožňujú plniť si vyživovaciu povinnosť v zvýšenom rozsahu bez toho, aby to ohrozilo jeho sociálny status a schopnosť zadovážovať si príjem prácou.

Otec uviedol na pojednávaní nepomerne vyššie životné náklady, ktoré nie sú v rovnováhe s deklarovateľnými príjmami. Súd sa preto dôvodne domnieva, že si privyrába brigádnicke a jeho príjem je vyšší, ako uviedol. Otec jednoznačne a hodnoverne nevysvetlil nesúlady príjmov a výdavkov.

Súd preto uzavrel, že príjem otca a jeho rodiny je vyšší, ako deklarovateľný príjem. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na to, že otec je právne zastúpený advokátkou, s čím sú spojené nemalé výdavky a otec nepreukázal, že ide o právne zastupovanie „pro bono“.

Súd poukazuje na to, že pri určení, ako aj pri úprave výšky vyživovacej povinnosti, súd neprihliada len na skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozsudku otec dosahuje, ale vychádza z potencionálnych príjmov, ktoré by mohol dosahovať vzhľadom na svoj vek, stupeň vzdelania, prax, zdravotný stav a podobne.

Princíp potencionality príjmov vyplývajúci z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného tým, že umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojim konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu.

Následkom princípu potencionality je skutočnosť, že súd pri určovaní výšky výživného vychádza z potencionálneho príjmu, t.j. z príjmu pred ukončením živnosti, resp. z príjmu, ktorý by otec mohol dosiahnuť najmä z hľadiska jeho vzdelania, praxe, zdravotného stavu.

Otec má naďalej živnostenské oprávnenie v predmete podnikania: prípravné práce k realizácii stavby a dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov, preto súd vychádzal aj z potencionálneho príjmu - z priemernej mesačnej mzdy v Slovenskej republike (údaje uvedené Štatistickým úradom Slovenskej republiky). Z týchto údajov vyplýva, že priemerná mesačná mzda zamestnanca v oblasti stavebníctva v roku 2012 a v roku 2013 (1. až 4. štvrtrok) predstavovala sumu 607 EUR.

Z vykonaného dokazovania teda vyplynula taká zmena pomerov, ktorá odôvodnila novú úpravu výšky výživného, a to diferencovane:

- s účinnosťou od 1. 6. 2012 do 30. 6. 2013 na sumu 80 (osemdesiat) EUR,
- s účinnosťou od 1. 7. 2013 do 31. 8. 2013 na sumu 85 (osemdesiatpäť) EUR,
- s účinnosťou od 1. 9. 2013 do 30. 1. 2014 na sumu 90 (deväťdesiat) EUR,
- s účinnosťou od 1. 2. 2014 na sumu 100 (sto) EUR mesačne,

vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky maloletého dieťaťa.

Za základ zvýšenia výživného vzal súd sumu 50 EUR, určenú predchádzajúcim rozsudkom.

Prvé obdobie od 1. 6. 2012 do 30. 6. 2013 bol maloletý syn v liečebno - výchovnom zariadení, kedy mala matky nižšie náklady, s uspokojovaním jeho potrieb. Následne od mesiaca júl 2013 bolo dieťa už u matky, v dôsledku čoho došlo k nárastu životných nákladov, rovnako tak aj od 1. 9. 2013, kedy nastúpil syn do ďalšieho ročníka základnej školy. Súd zvýšil výživné aj od 1. 2. 2014, odkedy došlo k nárastu nákladov na dopravu do školy.

Keďže súd zvýšil výživné pre maloletého od 1. 6. 2012 do 30. 6. 2013 o 30 EUR (30 EUR krát 13 mesiacov - 390 EUR), od 1. 7. 2013 do 31. 8. 2013 o 35 EUR (35 EUR krát 2 mesiace - 70 EUR), od 1. 9. 2013 do 30. 1. 2014 (40 EUR krát 5 mesiacov - 200 EUR) a od 1. 2. 2014 do 28. 2. 2014 (50 EUR krát 1 mesiac - 50 EUR), vznikol otcovi nedoplatok na výživnom za celé obdobie od 1. 6. 2012 do 28. 2. 2014 vo výške 710 EUR.

Súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 35 EUR splatných spolu s bežným výživným, k rukám matky maloletého dieťaťa, pod následkom straty výhody splátok.

Súd povolenie splátok odôvodňuje úpravou výšky výživného, výškou priznaného nedoplatku na zameškanom výživnom a schopnosťami, možnosťami a majetkových pomermi rodičov a odôvodnenými potrebami oprávneného dieťaťa, ktorého výchova a výživa nebude ohrozená, aj keď nebude nedoplatok na výživnom uhradený jednou splátkou. Otec si musel byť vedomý toho, že výživné môže byť zvýšené a už v predstihu sa na takúto situáciu mohol pripraviť.

Návrh na zvýšenie výživného doručila matka Okresnému súdu Žilina dňa 31. 5. 2012, v ktorom požiadala zvýšiť výživné od 1. 1. 2012. Vo svojom návrhu, ani vo výpovedi na pojednávaní, však neuviedla dôvody hodné osobitného zreteľa tak, ako to predpokladá ustanovenie § 77 ods. 1 Zákona o rodine.

Dôvody hodné osobitného zreteľa musí matka preukázať. Takýmto dôvodom môže byť napríklad objektívna nemožnosť podať návrh z dôvodu zlého zdravotného stavu navrhovateľa.

Priznanie výživného spätne, aj za obdobie pred podaním návrhu, považuje Zákon o rodine za výnimočný postup zo všeobecného pravidla - výživné možno priznať len odo dňa začatia súdneho konania.

Aj keď súd nevyhovel návrhu matky v celom rozsahu (zvýšenie výživného na sumu 200 EUR), ani nepriznal zvýšenie výživného spätne, nerozhodol o tom osobitným výrokom, pretože predmetom pojednávania bolo konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 151 ods. 1 OSP, o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP o trovách konania nerozhodol osobitným výrokom tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, pretože:

- ide o konanie, ktoré je možné začať aj bez návrhu, a súčasne
- žiaden z účastníkov návrh na náhradu konania nepodal.

Podľa § 163 ods. 2 OSP súd zmenil rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 17. 4. 2009, č. k. 15P/79/2009-127, v časti určeného výživného na maloleté dieťa, pretože sa zmenili pomery tak, ako je uvedené v predchádzajúcej časti odôvodnenia tohto rozsudku.

Rozsudok zaväzujúci na plnenie vyživovacej povinnosti je podľa § 162 ods. 2

Občianskeho súdneho poriadku predbežne vykonateľný § 162 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Predbežne vykonateľný je výrok o zvýšení výživného (o bežnom výživnom), ako aj výrok o nedoplatku na výživnom, ktorý vznikol v dôsledku zvýšenia výživného od 1. 6. 2012, a to bez obmedzenia. Súd nemá oprávnenie vylúčiť predbežnú vykonateľnosť ani jedného z výrokov, pretože vyplýva priamo zo zákona.

Predbežnú vykonateľnosť výroku o nedoplatku na zročnom výživnom súd modifikoval v súlade s ustanovením § 160 Ods. 1 OSP tak (pri zachovaní povinnosť platiť aj bežné výživné od doručenia

rozsudku), že otcovi dieťaťa povolil platiť zameškané výživné v mesačných splátkach po 35 EUR splatných spolu s bežným výživným, k rukám matky maloletého dieťaťa, pod následkom straty výhody splátok.

Podľa § 162 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku lehota na plnenie výživného plynie od doručenia rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolať sa, a to do 15 (pätnásť) dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia prostredníctvom Okresného súdu Žilina ku Krajskému súdu v Žiline.

V odvolaní je potrebné:

- uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované,
- označiť rozhodnutie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, v čom vidí odvolateľ nesprávnosť rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa domáha.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Odvolanie proti rozsudku, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a OSP),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak osoba povinná podľa tohto rozhodnutia dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže osoba oprávnená z rozhodnutia podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.